

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

_____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КАЛІГРАФІЯ (ГРАФІКА ПИСЬМА)

для студентів

спеціальності

013 Початкова освіта

освітньо-професійної програми

Початкова освіта

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Код ЄДРПОУ 45307985	
Програма № <u>3049/25</u>	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
	
(підпис)	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>25</u> р.

Київ-2025

Розробник: Кашуба Наталія Вікторівна, викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук

Викладач: Кашуба Наталія Вікторівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 15 січня 2025 р. № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено
« » _____ 2025 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директор
з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Продовжено:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3 / 90
Курс	4
Семестр	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Каліграфія» є формування у студентів професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів, зокрема, набуття знань з методики навчання каліграфії, письма букв українського алфавіту та цифр, оволодіння практичними вміннями і навичками, необхідними для здійснення педагогічної діяльності.

Дисципліна забезпечує оволодіння студентами загальними та спеціальними компетентностями і досягнення програмних результатів навчання за освітньо-професійною програмою

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-1	Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями	м. 1 - 3, т. 1 - 2
ЗК-2	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації з різних джерел та формулювання логічних висновків	м. 1, т. 1 - 5 м. 2 - 3, т. 6 - 7
ЗК-4	Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) у різних сферах комунікації	м. 2, т. 1 - 6
ЗК-8	Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці	м. 1 - 3, т. 1 - 4
ЗК-9	Здатність до адаптації в професійному середовищі та дії в нових ситуаціях	м. 3, т. 6
<i>Фахові компетентності спеціальності</i>		
ФК-1	Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь і навичок, що становлять теоретичну основу початкового курсу української мови та літератури	м. 1, т. 1 - 2 м. 2, т. 1 - 2 м. 3, т. 1
ФК-14	Здатність учителя користуватися нормативними документами та реалізовувати на практиці цілі й завдання навчання предмету в початковій школі	м. 1, т. 5 - 6 м. 2, т. 6 - 7 м. 3, т. 6
ФК-15	Здатність моделювати та організовувати процес навчання предмету в початковій школі	м. 1, т. 5 - 6 м. 2, т. 6 - 7 м. 3, т. 6
ФК-18	Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, ураховуючи різні освітні потреби учнів з обмеженими можливостями здоров'я	м. 1, т. 3 - 4 м. 3, т. 3 - 5
<i>Предметні компетентності</i>		
	Уміння опрацьовувати шкільної програми за кожним з розділів та зміст навчального матеріалу в шкільних підручниках 1 – 4 класів	м. 3, т. 4
	Уміння розробляти плани-конспекти уроків навчання грамоти	м. 1, т. 5 - 6 м. 2, т. 6 - 7 м. 3, т. 6
	Уміння опрацьовувати матеріал за шкільною програмою з української мови початкової школи	м. 3, т. 4
	Уміння писати всі літери рукописного алфавіту, знати елементи літер, форму, розмір, пропорції.	м. 2, т. 2 - 5

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент

- знає методичні системи навчання учнів початкової школи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти;
- моделює процес навчання учнів початкової школи з певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань;
- проводить моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми, здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання;
- проводить уроки в початковій школі та аналізувати їх щодо досягнення мети й завдань, ефективності застосованих форм, методів, засобів і технологій;
- проєктує зміст і методику проведення виховних заходів для здобувачів початкової освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	у тому числі					
	Усього	Аудиторна:				самостійна
лекції		практ.	семінар	мкр		
Змістовий модуль 1.						
Вироблення каліграфічних навичок письма у першокласників						
Тема 1. Засади методики навчання каліграфії письма.	2	2				
Тема 2. Методичні особливості навчання каліграфічного письма.	2	2				
Тема 3. Ознаки правильного каліграфічного письма. Аналіз структури основних елементів малих і великих букв.	2		2			
Тема 4. Вправи на координацію рук дитини під час письма. Підготовчі вправи з письма.	10		2			8
Тема 5. Написання плану-конспекту письма в добукварний період навчання грамоти.	4		4			
Тема 6. Порівняльний аналіз навчального змісту зошитів із друкованою основою.	8		2			6
Модульна контрольна робота	2				2	
Разом за змістовим модулем 1	30	4	10		2	14
Змістовий модуль 2. Методика письма букв						
Тема 1. Методика письма букв.	2	2				
Тема 2. Методика письма букв 1 - 2 групи. Вимоги до ведення та перевірки зошитів з письма.	2		2			
Тема 3. Методика письма букв 3 - 4 групи. Роботи вчителя біля класної дошки. Написання складів, слів.	2		2			
Тема 4. Методика письма букв 5 - 6 групи. Написання слів і речень.	2		2			
Тема 5. Методика письма букв 7 - 8 групи. Списування тексту.	8		2			6
Тема 6. Розробка вправ до уроків письма в букварний період навчання грамоти.	10		2			8
Тема 7. Написання плану-конспекту уроку письма в букварний період навчання грамоти.	2		2			
Модульна контрольна робота	2				2	
Разом за змістовим модулем 2	30	2	12		2	14
Змістовий модуль 3. Методичні особливості навчання каліграфічного письма в 2 - 4 класах та письма цифр і чисел						
Тема 1. Особливості навчання письма в зошиті з однією рядковою лінією. Творче списування.	2	2				
Тема 2. Розробка конспекту уроку письма в післябукварний період навчання грамоти.	2		2			

Тема 3. Особливості формування навичок письма ліворуких дітей. Вправи для формування навичок письма ліворуких дітей.	2		2			
Тема 4. Написання вправ-розчерків в 2 - 4 класах.	8		2			6
Тема 5. Вправи для письма цифр і чисел. Письмо чисел, прикладів, задач.	4		4			
Тема 6. Методика проведення каліграфічної хвилинки.	10		2			8
Модульна контрольна робота	2				2	
Разом за змістовим модулем 3	30	2	12		2	14
Разом за навчальним планом	90	8	34		6	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Вироблення каліграфічних навичок письма у першокласників

Тема 1. Засади методики навчання каліграфії письма.

Вступ. Каліграфія як навчальний предмет. Предмет, мета та завдання курсу. Зв'язок каліграфії з іншими предметами. Державний стандарт початкової освіти. Виникнення і розвиток письма. Навчання письма в історичному аспекті.

Основні поняття: каліграфія, державний стандарт початкової освіти, піктографічне, ідеографічне, звукове письмо.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 2, 3, 5.

Тема 2. Методичні особливості навчання каліграфічного письма.

Методи навчання каліграфії. Основні вимоги до каліграфічного письма в сучасній початковій школі. Основні технічні характеристики форм рукописних букв українського алфавіту для використання в навчальних закладах України.

Основні поняття: методи навчання письма, лінійний, тактовий, генетичний, аналітико-синтетичний, копіювальний.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3.

Додаткова: 1, 2, 3, 5.

Тема 3. Ознаки правильного каліграфічного письма. Аналіз структури основних елементів малих і великих букв.

Аналіз структури рядкової літери: основні та додаткові елементи. Розліновки зошитів навчання письма. Графічні сітки № 1, 2, 3, 4, 5.

Основні поняття: письмо, навчання письма, навички письма, правила письма, труднощі письма.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3.

Додаткова: 7, 8.

Тема 4. Вправи на координацію рук дитини під час письма. Підготовчі вправи з письма.

Вправи на координацію руки дитини. Письмо елементів літер. Орієнтування в робочій сітці зошита.

Основні поняття: вправи з письма: штрихування, розфарбовування, навички письма, підготовчі вправи.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2.

Додаткова: 2, 7, 8.

Тема 5. Написання плану-конспекту письма в добукарний період навчання грамоти.

Ознайомлення зі структурою уроку письма в добукарний період, добір завдань та зошитів з друкованою основою для написання плану-конспекту уроку навчання грамоти.

Основні поняття: урок письма в добукварний період, план-конспект уроку навчання грамоти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3.

Додаткова: 7, 8.

Тема 6. Порівняльний аналіз навчального змісту зошитів із друкованою основою.

Аналіз зошитів з друкованою основою (авт. М. С. Вашуленко, М. Д. Захарійчук, М. І. Чабайовська). Аналіз добукварного, букварного та післябукварного етапів. Використання різних друкованих сіток зошитів.

Основні поняття: зошит із друкованою основою, інваріативність, порівняльний аналіз.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2.

Додаткова: 1, 5, 7, 8.

Змістовий модуль 2.

Методика письма букв

Тема 1. Методика письма букв.

Методика написання букв: основні принципи написання, елементи. Аналіз наочно-дидактичного матеріалу. Вимоги до ведення та перевірки зошитів з письма.

Основні поняття: рукописні букви, основні елементи букв, написання малих і великих букв.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 3, 4.

Тема 2. Методика письма букв 1 - 2 групи. Вимоги до ведення та перевірки зошитів з письма.

Методика написання букв 1, 2 групи: основні елементи. Аналіз наочно-дидактичного матеріалу. Ознайомлення з зошитами з друкованою основою, тренажери для письма букв.

Основні поняття: рукописні букви, основні елементи букв, написання малих і великих букв.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 7, 8.

Тема 3. Методика письма букв 3 - 4 групи. Роботи вчителя біля класної дошки. Написання складів, слів.

Методика написання букв 3, 4 групи: основні елементи. Роботи вчителя біля класної дошки. Написання складів, слів.

Основні поняття: рукописні букви, складові елементи букв, написання малих і великих букв, типи з'єднань букв.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 7, 8.

Тема 4. Методика письма букв 5 - 6 групи. Написання слів і речень.

Методика написання букв 5, 6 групи: основні елементи.

Основні поняття: рукописні букви, складові елементи букв, написання малих і великих букв, типи з'єднань букв, написання слів і речень.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 7, 8.

Тема 5. Методика письма букв 7 - 8 групи. Списування тексту.

Методика написання букв 7, 8 групи: основні елементи. Списування: обсяг тексту для списування, методика проведення, критерії оцінювання. Культура оформлення письмових робіт: програмні вимоги.

Основні поняття: рукописні букви, складові елементи букв, написання малих і великих букв, вимоги до списування тексту.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 7, 8.

Тема 6. Розробка вправ до уроків письма в букварний період навчання грамоти.

Вправи на розвиток мовлення, уяви, граматичних навичок, орфографічних навичок. Розробка вправ за допомогою <https://www.canva.com>, <https://childdevelop.com.ua>

Основні поняття: види списування, вправи.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2.

Додаткова: 6, 7, 8.

Тема 7. Написання плану-конспекту письма в букварний період навчання грамоти.

Ознайомлення зі структурою уроку письма в букварний період, добір завдань та зошитів з друкованою основою для написання плану-конспекту уроку навчання грамоти.

Основні поняття: урок письма в добукварний період, план-конспект уроку навчання грамоти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2.

Додаткова: 2, 7, 8.

Змістовий модуль 3.

Методичні особливості навчання каліграфічного письма в 2 - 4 класах та письма цифр і чисел

Тема 1. Особливості навчання письма в зошиті з однією рядковою лінією. Творче списування.

Формування навичок письма в зошиті з однією рядковою лінією. Техніка письма. Культура оформлення письмових робіт. Творче списування.

Основні поняття: техніка письма, культура оформлення письмових робіт.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3.

Додаткова: 6, 8.

Тема 2. Розробка конспекту письма в післябукварний період навчання грамоти.

Ознайомлення зі структурою уроку письма в післябукварний період, добір завдань та зошитів з друкованою основою для написання плану-конспекту уроку навчання грамоти.

Основні поняття: урок письма в післябукварний період, план-конспект уроку навчання грамоти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1.

Додаткова: 7, 8.

Тема 3. Особливості формування навичок письма ліворуких дітей. Вправи для формування навичок письма ліворуких дітей.

Організація робочого місця для ліворукої дитини. Методи навчання письма ліворуких дітей. Поширені помилки при навчанні ліворуких дітей. Робота з дітьми-амбідекстрами.

Основні поняття: амбідекстри, ліворукі діти.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1.

Додаткова: 6, 7, 8.

Тема 4. Написання вправ-розчерків в 2 -4 класах.

Види розчерків. Приклади вправ-розчерків для 2-4 класів: простежування, домальовування, копіювання, розчерки у зошиті в клітинку. Методичні рекомендації, організація роботи з розчерками.

Основні поняття: розчерки, види розчерків.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 2, 3.

Додаткова: 7, 8.

Тема 5. Вправи для письма цифр і чисел. Письмо чисел, прикладів, задач.

Розробка вправ для письма цифр. Орієнтація в друкованій основі зошита в клітинку. Письмо прикладів і задач, правильне їх оформлення.

Основні поняття: елементи цифр, орієнтування в клітинці.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 4.

Додаткова: 6, 8.

Тема 6. Методика проведення каліграфічної хвилини.

Ознайомлення з методикою проведення каліграфічних хвилин. Підбір прикладів проведення вправ для розвитку каліграфічного письма.

Основні поняття: каліграфічна хвилинка, наочність.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2.

Додаткова: 3, 4, 7, 8.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1
2. Відвідування практичних занять	1	5	5	6	6	6	6
3. Робота на практичному занятті	10	2	20	5	50	3	30
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом			62		92		77
Максимальна кількість балів	231						
Розрахунок коефіцієнта	2,31						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.

Вироблення каліграфічних навичок письма у першокласників

Тема 1. Зразки наочностей на уроках письма в підготовчий період навчання грамоти

1. Доберіть приклади оформлення класного куточка (стенди: «Як сидіти і писати», «Тримай ручку правильно», «Мій настрій»).

2. Виготовте зразки наочності до уроків письма в підготовчий період навчання грамоти тренажери для розвитку дрібної моторики: елементи літер з різних матеріалів.

Тема 2. Порівняльний аналіз навчального змісту зошитів із друкованою основою

1. Доберіть приклади зошитів для письма.

2. Проаналізуйте добукварну частину, зазначивши основні види вправ, використання графічних сіток.

3. Запишіть приклади вправ загально навчального характеру (На прикладі зошита для письма К. Пономарьової).

Змістовий модуль 2. Методика письма букв

Тема 1. Написання малих та великих букв 1 – 8 групи. Списування текстів

1. Напишіть зразки букв в зошиті з каліграфії М. І. Чабайовської (1 – 2 частини).

Тема 2. Вправи до уроків письма в букварний період навчання грамоти, включаючи алгоритм подачі рядкової літери

1. Розробіть презентацію «Вивчення нового звука» до уроків письма в букварний період навчання грамоти, включаючи алгоритм подачі рядкової літери груп 1 - 8.

Змістовий модуль 3.

Методичні особливості навчання каліграфічного письма в 2 - 4 класах та письма цифр і чисел

Тема 1. Написання вправ-розчерків в 2 - 4 класах

1. Підберіть вправи-розчерки для 2 – 4 класів.

2. Розробіть творчі завдання для роботи з розчерками.

Тема 2. Методика проведення каліграфічних хвилинок

1. Розробіть каліграфічні хвилинки до уроків української мови: повторення орфограми, розвиток каліграфічних навичок, творчі завдання.

2. Створіть покрокову презентацію з каліграфічними хвилинками для 2 – 4 класу.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- своєчасність виконання навчальних завдань;
- творчий підхід у виконанні завдань;

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.3. Критерії оцінювання практичних робіт за 10-бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та

	помилки/відповідь неповна, що характеризується-недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятванні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

<i>Максимальна кількість балів - 25</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
25 - 20	Завдання виконані якісно (90 % - 100 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
19 - 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89 % - 75 % виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 - 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74 % - 50 % виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0 - 9	Завдання не виконано (виконання 49 % усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, рукописний текст в графічних сітках 1 - 3.

6.5. Форми проведення семестрового контролю

Форма проведення: залік. Виставляється за результатами виконання практичних завдань та модульного контролю.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова з методикою навчання»

Разом: 90 год., лекції – 8 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Теми самостійного опрацювання	МКР
МОДУЛЬ 1. ВИРОБЛЕННЯ КАЛІГРАФІЧНИХ НАВИЧОК ПИСЬМА У ПЕРШОКЛАСНИКІВ				
25 – 27	Засади методики навчання каліграфії письма.	Ознаки правильного каліграфічного письма. Аналіз структури основних елементів малих і великих букв.	Зразки наочностей на уроках письма в підготовчий період навчання грамоти	
		Вправи на координацію рук дитини під час письма. Підготовчі вправи з письма.		
28 - 31	Методичні особливості навчання каліграфічного письма.	Написання плану-конспекту письма в добукварний період навчання грамоти.	Порівняльний аналіз навчального змісту зошитів із друкованою основою	
		Написання плану-конспекту письма в добукварний період навчання грамоти.		
		Порівняльний аналіз навчального змісту зошитів із друкованою основою		
32				МКР
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА ПИСЬМА БУКВ				
33 - 39	Методика письма букв	Методика письма букв 1 - 2 групи. Вимоги до ведення та перевірки зошитів з письма.	Написання малих та великих букв 1 – 8 групи.	
		Методика письма букв 3 - 4 групи. Роботи вчителя біля класної дошки. Написання складів, слів.		
		Методика письма букв 5 - 6 групи. Написання слів і речень.		
		Методика письма букв 7 - 8 групи. Списування тексту.	Вправи до уроків письма в букварний період навчання грамоти	
		Розробка вправ до уроків письма в букварний період навчання грамоти.		
		Написання плану-конспекту уроку письма в букварний період навчання грамоти.		
40				МКР

МОДУЛЬ 3.**МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ КАЛІГРАФІЧНОГО ПИСЬМА В 2 - 4 КЛАСАХ ТА ПИСЬМА ЦИФР І ЧИСЕЛ**

41 - 43	Особливості навчання письма в зошиті з однією рядковою лінією. Творче списування	Розробка конспекту уроку письма в післябукварний період навчання грамоти.	Написання вправ-розчерків в 2 - 4 класах	МКР
		Особливості формування навичок письма ліворуких дітей. Вправи для формування навичок письма ліворуких дітей.		
		Написання вправ-розчерків в 2 - 4 класах.		
		Вправи для письма цифр і чисел. Письмо чисел, прикладів, задач.		
		Вправи для письма цифр і чисел. Письмо чисел, прикладів, задач.		
		Методика проведення каліграфічної хвилинки.	Методика проведення каліграфічних хвилин	
	МКР			
	ЗАЛІК			

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Бурлака Є. Специфіка навчання письма ліворуких дітей. Актуальні проблеми навчання і виховання молодших школярів. Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. Л. П. Ткаченко]. Харків, 2023. Вип. 13. С. 33.
2. Методика навчання каліграфічного письма в початковій школі: навчальний посібник для студентів педагогічних закладів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта / упорядник Н.О. Янко. Чернігів: НУЧК імені Т. Г.Шевченка, 2021. 92 с.
3. Методика навчання письма: курс лекцій / Укладач Т. Я. Грітченко. Умань : ПЦ «Візаві», 2019. 143 с.
4. Чабайовська М. І. Єдині зразки каліграфічного письма букв українського алфавіту та цифр : навчально-методичний посібник / М. І. Чабайовська. 2-ге вид. перероб. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2024. 116 с.

Додаткова

1. Кирей І. Ф. Методика викладання каліграфії в початковій школі: Навч. посібник / І. Ф. Кирей, В. А. Трунова. К. : Вища шк., 1994. 143 с.
2. Кучинський М. В. Курс лекцій з «Основ каліграфії» : навч. посібник для викладачів та студ. педучилищ, педінститутів та педуніверситетів / М. В. Кучинський; Міністерство освіти України, Нац. пед. університет ім. М. П. Драгоманова. К. : Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, 1999. 175 с.
3. Методика навчання каліграфії в сучасній початковій школі: навч. посібник для викладачів і студ. Вищих навчальних закладів 1 - 4 рівнів акредитації / Н. М. Боднар, О. Ю. Прищепа, В. А. Трунова. Х. : Вид-во «Ранок», 2017. 464 с.
4. Трунова В. А. Каліграфія: програма та методичні рекомендації : [навчальний посібник] / В. А. Трунова, Н. М. Боднар. 5-е вид., доповн. випр. Харків: ФОП Шейніна, 2011. 84 с.
5. Трунова В. А. Методика навчання каліграфії в сучасній початковій школі : навчальний посібник для вчителів початкових класів, викладачів і студентів вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації / В. А. Трунова, Н. М. Боднар, О. Ю. Прищепа. Харків : Вид-во «Ранок», 2017. 464 с.
6. Цєпова І. В. Навчаємо письма ліворуких дітей / І. В. Цєпова. Харків: Ранок, 2009. 128 с.
7. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії для лівшів. Ч. 1 / М. І. Чабайовська; ред. О. А. Осіпова; рецензент: А. П. Каніщенко, Л. О. Кондратенко. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2011. 56 с.
8. Чабайовська М. І. Зошит з каліграфії для лівшів. Частина 2. Ч. 2 / М. І. Чабайовська; ред. О. А. Осіпова; рецензент: А. П. Каніщенко, Л. О. Кондратенко. Тернопіль : Мальва-ОСО, 2011. 88 с.

Додаткові ресурси

<https://www.canva.com> – платформа для створення інтерактивних вправ
<https://childdevelop.com.ua>, <https://vchymo.com/generator> – генератор «Прописи»